

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 2 ◆ Четвер, 3 січня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

Непогодою живеться
тротестіям
у юнацькому будинку
для одиноких.
А вй поза знім!
Читайте на 7 стор.

Книжка наводила людей
від щирого серця
котили добра і щастя
своєму народові.
Проте жоден
описав за гратами.
Про це історію читайте
на 12—13 стор.

Якщо ви хочете
поглибити свої знання
історичного життя, якщо
бажаєте дізнатися
порядки фазиса,
загляньте в Катеринину
вітальню на стор. 14—15.

ЄДИНЕ, ЩО МИ
ПО-
СПРАВЖНЬОМУ
МАЄМО
СЬГОДНІ, ЦЕ
ВОНА, НАША
МОЛОДЬ.
І ТІЛЬКИ В НІЇ—
НАДІЯ НА
МАЙБУТНЄ
ВІДРОДЖЕННЯ
НАЦІ.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

Інформаційний кур'єр: Телетайп. Телекс. Телефакс

Н апередодні Нового року у селі Старий Угрюм Кагуляного району невідомою особа зруйновано пам'ятник Степану Бандері, який було тут встановлено у жовтні 1990 року з дозволу місцевої влади. Вибуховий пристрій був такої сили, що в навколишніх будинках повилетіла вікна, пошкоджено також побутову напідалик молитовну капличку.

У перший день нового року в зарубіжних турне зруйнований колектив Української РСР ансамбль пісні і танцю Червонопрапорного Київського військового округу. За два місяці він дасть понад 50 концертів у 34 містах Франції, Бельгії і Швейцарії. У творчому багажі артистів — російські і українські народні мелодії, військові марші, сучасні поїзди і маршові пісні, романси.

О резидент Іраку Саддам Хусейн оголосив, що його армія завершила розгортання на фронті ще 250 тисяч солдатів. Згідно з його заявою, передано по іракському телебаченню, тепер на кордоні з Саудівською Аравією зосереджено 60 іракських дивізій кия внаслідок нападів Сполучених Штатів та їх союзників. Про це повідомляє з Багдада агентство Франс Пресс.

О ТАВА. Міністр закордонних справ Канади Джим Кларк оголосив, що першим генеральним консулом Канади в Києві буде Нестор Гелюкський. Він відігрив консульство на початку наступного року. У свою чергу, СРСР відкрив своє нове представництво в Торонто. Тепер у Канаді працюють два консульства — в Оттаві і Монреалі.

УКРАЇНА — БІЛОРУСЬ: ОКІНА НА СІСТЕМУ

Голос України

Газета Верховної Ради
Української РСР

Головний редактор
Сергій
ПРАВДЕНКО

Редакція:

Олександр БІЛИК
заступник редактора

Анатолій ГОРЛОВ
заступник редактора

Олександр
СЕМЬЯНОВ
член-кореспондент
АН УРСР

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід
САМОЙЛЕНКО
заступник редактора

Борис
СМІДОРЕНКО
заступник редактора

Анатолій
СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДА
відповідальний
секретар

29 грудня, напередодні Нового року, підписано Договір між Україною і Білоруссю.

Цей документ, скріплений підписами Голови Верховної Ради УРСР Л. М. Мажука та Голови Верховної Ради БРСР М. І. Демченка, змінив суверенні республіки-держави на якесь новий рівень відносин, замкнув, так би мовити, трикутник договорів між слов'янськими — Україною і Росією та Білоруссю і Польсю. Народи, для яких це здрена колись була Київська Русь, сказали своє слово про те, з чого їх починає Союз.

Важко зараз з'ясувати, кому першому прийшла в голову ідея розвинути горизонтальні зв'язки. Зрозуміло лише, що народи ці вимагали воли через беззаконня, у надрах трудових колективів, котрі почали шукати порушень у своїх правах виробництва, армія його через брак сировини, матеріалів, комплектуючих тощо. Коли старі структури вилили свою беззаконність, ідея горизонтальних зв'язків стала політично урядів і парламентів суверенних республік.

Нажуть, під Новий рік з'ясується мій. Договір між Україною і Білоруссю більше, ніж мрія, він реальність, хоча багато з того, що він обумовило, ще треба зробити. Впродовж десяти років парламенти і уряди зягріли чужою по ній, що вона, Столкнувшись з ідеєю, котрі можуть завадити збуті їх державною суверенітету, вони вилили за розвиток рівноправного і взаємовигідного співробітництва своїх народів і держав у галузі політики, економіки, освіти, культури, охорони здоров'я, екології, науки, техніки, торгівлі, у гуманітарній та інших галузях. Україна і Білорусія визнають і поважають територіальну цілісність республік у дні їхніх кордонів.

На плечі наших народів, — звичайно, зокрема, у проміжні підписанням Договору М. І. Демченка, — важким тягарем лягла катастрофа Чорнобиль. І, як було вже не раз у нашій сільській багатоглибинній історії, ми

знову зазнали однією бідою. Ми маємо її подолати. А тому, Договори між зовнішніми зусиллями доклади спільних зусиль в усіх аспектах діяльності по мінімізації наслідків аварії, у тому числі й на міжнародному рівні.

Україна і Білорусія підтвердили своє прихильність до і принципів міжнародного Організації Об'єднаних Націй, а також хельсінкського Заключного акту, Паризької Харти для нової Європи та інших документів Народи з

— Ми не навчилися, — відповів на це Л. М. Кравчук, — багаторівневою системою життя суспільства. Гостро, навіть трагічно, приймаємо, коли десь на мітингу виступають, геть українська, геть росіянка. А треба дивитися в корінь. Чия в колективній і родинній гомонів про це? Там косячки людей не залежать від національності.

І це справді так. Ось кілька інтерв'ю, котрі я взяла у перервах в центрі Мінська.

Суверенітет:

від декларації до реальності

безпек і співробітництва в Європі. Близьким же, республікам не раз дали зрозуміти, що вони як одні із засновників ООН не становлять загрози світу.

Після підписання Договору Л. М. Кравчук, зокрема, сказав:

«Декларативні рішення планів і документів минулих часів настільки глибоко проникли у свідомість людей, що і зараз дехто скептично ставиться до них, мовляв, знову в чийсь завазів налагоджувати горизонтальні зв'язки. Ні. Саме життя диктує, з чого закладає фундамент Союзу. Ці договори є цеглинами його. Іх не треба руйнувати. До них слід підійти з повагою і розумом. Тільки тоді шлях до нового Союзу буде відкритий. Ніяко ж сказати: те, що ми зробили, кої, а от білоруської любові, як і білорусів, вони дуже добрі і чуйні».

Після цих інтерв'ю згадалася мені квітка промови Голови нашого парламенту перед підписанням Договору: «Добре, що ми збрали. І сказало: хлопці, скорі, давайте перестанемо плакати, називати себе остільки словами і говорити, що ми ні на що не здатні, що у нас все погано, все розвалюється, що від передчорного стая ми перейшли до розвалу. Так дехто хоче нас навізати цей період у нашій і

В. П. Алексєєв: «Я українця живу в Білорусі. Моя подружка Ірина Іванівна Родіонова — рослянка, працює разом. Ніколи націоналізм підняв у нас не поставало. У Білорусі всі одне до одного стаються як рідні до рідних. Та й що ним, слов'янам, діти?»

І. І. Родіонова: «У нас ніколи національної різниці не відчувалося. А те, що Україна і Білорусія підписали Договір, — це добре».

Дмитро Титаренко, студент політехнічного інституту: «за націоналізм я білорус, але яке це має значення? Головне, щоб люди спілкувалися і розуміли одне одного».

М. А. Фаласін: «Мені 84 роки, багато бачив на своєму віку. На жаль, я не знаю своєї рідної мови, єврейської, а от білоруської люблю, як і білорусів, вони дуже добрі і чуйні».

Після цих інтерв'ю згадалася мені квітка промови Голови нашого парламенту перед підписанням Договору: «Добре, що ми збрали. І сказало: хлопці, скорі, давайте перестанемо плакати, називати себе остільки словами і говорити, що ми ні на що не здатні, що у нас все погано, все розвалюється, що від передчорного стая ми перейшли до розвалу. Так дехто хоче нас навізати цей період у нашій і

торії. Ми маємо великі політичні ресурси, трудові сили, природу та інтелектуальні багатства, ми можемо спримувати життя на шлях прогресу. І ми маємо показати приклад цього руху».

Під час цього першого візиту до держави урядової делегації України містив закордонних справ УРСР А. М. Зелено та містив закордонних справ БРСР П. К. Кравченко підписав Угоду. Цей документ сприятиме співробітництву на рівні гуманізації міжнародних відносин, зміненню нового політичного мислення.

У перемовинах під час підписання Договору взяли участь заступник Голови Верховної Ради УРСР В. Б. Григорів, голова постійних Комісій М. О. Шуляк, В. О. Яворський, заступник голови Комісії А. В. Корнєєв, секретар постійної Комісії О. О. Мороз, керівник Секретарату Верховної Ради УРСР М. Г. Хоменко, заступник Голови Ради Міністрів УРСР народний депутат РСР В. З. Борисовський, народні депутати республіки — голова Чернівецької області Рад В. І. Шелудяк та голова Житомирської області Рад В. Г. Федорін офіційні особи. Делегати подали квітку білу. Підписав Кравчук Василя.

З білоруської сторони перемовинах взяли участь Перший заступник Голови Верховної Ради Білорусі М. І. Шелудяк, Голова Ради Міністрів БРСР народний депутат РСР В. Ф. Белч, заступник Голови Ради Міністрів БРСР М. М. Костіков, голова Комісії М. О. Селінов, Г. П. Булахов, В. Г. Гурчак, І. М. Кардученко, заступник голови Комісії Г. І. Козлов, начальник Секретарату Верховної Ради Білорусі О. А. Антонісенко, керівник справами Ради Міністрів БРСР М. Т. Попко, інші офіційні особи.

Світлана ПИНСАРЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України»

Адреса редакції:
УРСР, 352047
Місто-47, вул. Метерова, 4
Рухається
не редакційно
і не комерційно
Душа авторів,
об'єднана у «Голосі»
Україна не завжди
зобов'язана з темою
зору редакції.
Індекс 60955.
Укром 672.500.
Периодичність щона
менш 19 руб. 48 коп.

УВАГА!

У зв'язку
з технічними втратами
газети другий зошит
(614 стр.) виходить
місяць 4 і 5 сторінок.

Прем'єр-міністра Баварії д-ра Макса Штраубля

*Zufuß
des Bayerischen Ministerpräsidenten
Dr. h. c. Max Strauß*

Майже рік тому, 29 січня 1990 року в Мюнхені була підписана спільна заява про партнерське співробітництво між Баварією і Україною. Тодішній член нашого парламенту, який став тоді, щоб з баварсько-українським зв'язком, як він існував досі, розвивалося спільна економічна, наукова, культурна і особисті стосунки, що створює міцні зв'язки між нашими країнами.

Але партнерство — це і підтримка у широті часу. Тому а рамках цієї допомоги Радянському Союзу основну увагу Баварія зосереджує на допомозі кселенню України. Засвідчуючи хороші відносини між нашими країнами, я очолюю нову щомісячну газету «Голос України». Баварське планує історичних традицій і культурного багатства, з яких духовно-культурного потенціалу, розуміння країн і людей є передумовою нових і дружніх міжнародних зв'язків. Газета в широкій регіональній розповсюдженні, «Голос України» може зробити свій внесок у забезпечення співробітництва між землями Баварії і Українського Радянського Соціалістичного Республіки і поглиблення наших культурних зв'язків у їх праці. Багато які співробітники газети є нашими земляками і їх праця, Мюнхен.

ПРИВІТАННЯ

Від колективу редакції газети «Молода Галичина»
(Львів) редактор, народний депутат України

Михайло БАТІГ

Вітання редакції, усіх читачів «Голосу України» з анонсом першого номера газети. Сподіваємося, що номер цей буде чистий і ширим і його почують у цілому світі.

Колегі! Наяв як сторінки вашої газети завжди бракує місця для міхиритів, бо виступає багато людей, які мають свій номер і новий аспект буде цінною майбутньої суверенної Української держави.

МНОГО
TRADING - UKRAINE

Щиро радіємо народженню першої парламентської газети «Голос України» і всім читачам. Парламент: наша газета сприятиме економічному, політичному й духовному відродженню республіки, працюватиме на добробут і спокій народів України. Журналісти і читачі газети здоров'я і процвітання у Новому році.

З розумінням і повагою до вашої незалежної праці колектив сільськогосподарсько-аграрійського підприємства «Мінотра-Трейдинг-Україна».

Голос України

МУЖНІЄМО Ж...

**Помітки
парламентського
кореспондента на
полях записки під
час другої сесії
Верховної Ради
УРСР**

Все змішалося в Доді нашій: велике і дрібне, сербське і смішне, праця і пусте м'ясо-сіль'я. Ось такі контрасти спалають мені на думку, коли згадую другу сесію Верховної Ради України, яка щойно скінчилася. І депутати, стомлені трудом праведним, розхляпали по домінах. Щоправда, розхляпали — теж слово надто слабе. Бо вони буквально розлетілися у всі боки, навіть не дочекавшись кінця останнього дня роботи: напугані слова Голови Верховної Ради Л. М. Кравчука про закритті сесії фактично падали у навіпсорожний зал.

Це — теж риса цього невольничого переходу від великого до смішного, чим ми були щиро поштовані на сесії. Адже багато депутатів назвалися так невольничо зникати з пленарних засідань, що телеоператорам доводилося проявляти неабиякий хист, мобілізувати всю силу свого таланту, аби показати на екрані заповнений зал. Правда, десь уже під кінець і вони стомилися від змагання з пустотливим залом і відверто почали нотику підключати високих народних посланців за звичним газет або навіть у ставі тихого, мирного сну...

Або ось ще один штрих. Поваживі наші міністри, коли сесія нарівні затвердила бюджет 1991 року, покинувши свою урядову дошку, у кулуарах тиснули один одному руки, обнималися, а обличчя сяяли такою радістю, ніби інесь союзне відомство підключило їм потацію у мілльонах карбованців. Оця їхня, ледь не дитяча радість пояснюється дуже просто: вони так стомилися, чекаючи цього рішення, вони так скучили за роботою (а відсутність затвердженого бюджету буквально паралізувала їхню діяльність), що день, коли бюджет прийшов у дію, міністри ладні були від

значати у своїх календарях червоним кольором.

Міністри чекали. Заводи, фабрики, колгоспи теж чекали. А законодавчі дні у десь змалілися в ораторсько-му мистецтві.

Що було, то було. Однак було б надто несправедливим зводити все до іронії. Бо поряд з багатьма недоречностями народні депутати добре-таки прокотили вперед свого важкого воза. Якщо у жовтні вони весь час тупцювали навколо нього, не знаючи, з якою боку динути, але напевно знаючи, що під гору воза сникнути легше, то в кінці листопада — грудня колеса його розкрутилися, як маховини, причому, у бік гори.

Давайте тільки кинемо погляд на пакет законопроектів, які одержав народ останнім часом: концесія переходу до ринкової економіки, закони про пріоритетний розвиток села, ціноутворення, місцеві Ради, річний бюджет, земельну власність, про міліцію. Та колиш раніше така праця зайняла б цілі роки!

А підготовка нової Конституції, а нагадження горизонтальних зв'язків між республіками й підприємствами? Не забуймо й те, що у ці місяці декларації про державний суверенітет республіки, минулий період загальної депутатської ефорії, почала, хоч поволиво, але наповнюватися реальними осянками життя. Давайте загадаємо, наприклад, хоча б те, як йшло вперше намащування розподілу повноважень між Центром і республікою, як ми самовільно захизнали свою суверенність, коли Союз видавав окремі законодавчі акти, які входили в суперечність з республіканськими законами.

Гадаю, що добре прислужилася робота депутатів, для утвердження спокую і злагоди на Україні, коли була замінена 49 стаття нашої Конституції, яка законодавчо утвердила багатопартійність у республіці, або 71 стаття, що захистила нашу слабку пока-що демократію.

Все це робота велика і виснажлива. І за неї треба тільки пошукати — і тим, що сидів в залі, і тим, хто за столом президії вів одчайдушну боротьбу із стихією, яка то хвиліми намоchauвала із залу на президію, то відступала назад під стоїною терпачістю, а часом, і прекрасними дотепами Л. Кравчука, І. Плюща, В. Гриньова. Загадаймо в останній дії — «Так, все ясно, голосуємо. Натискуйте всі на кнопку «за» — Л. Кравчука або «Виділіть від мікрофона, хоч він й з Дніпропетровська» — І. Плюща.

Не знаю, як хто, а я залишав зал Верховної Ради, який спорожнів на час парламентських канікул, з добрим настроєм. Мені здалося, що все-таки в останні тижні отці спонівача конфронтації між окремими депутатами й групами, яка спустошувала серця всього, не біймося узагалень, нашою народу, такі знайшли свій перелів у спільну конкретну працю.

Зрештою, затихання протистоянь у парламенті — це відлітний настрій народу, який стомився від конфліктів, протистоянь, гучних мітингів, демонстрацій, голодувань, відкидає все, що зветься пілною демократією. Люди хочуть спокою, миру, спокійного виходу з економічної і політичної кризи.

Мати хоче бачити для своєї дитини, Мати прагне бачити сім'ю у праці й достатку.

Всі ми — діти своїх матерів. Тож праслухаймося до биття їхніх сердець.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Думай, депутата,
думай перш, ніж
натиснути кнопку.
Можливо, саме в цю
хвилину ти вирішуєш
дотю народ.

Такі картини не раз
виникали перед
Верховною Радою
України. На будемо
допопуватися, ного
цього разу люди
підтримують, а ного
картність. Подобається
це нам чи ні, але це
голос народний, і з ним
розгукатися треба.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

ТЯ
СТ
ГО
МУ
КИ
ЧО
—
Щ
ВЗ
ЛЮ

ментів новачки роз-
в Сибіру.
ий, вихо-
ся, нврод,
партія. За-
училище в
служив у

Хто є хто

НАМ ЛЮДИ ВІРИЛИ...»

гарнізонах
аж до
в Київ.
ва вашою
ною?

багато
проми-
ський, мо-
всьому сві-
у СРСР.
ого пред-

аю. Моїм
ним акаде-
кадрів для
ної обо-
мовляемо
мо П. На-
ди.

шу думку,
ократія з
іною? Ад-
що демо-
я а ар-

частинка
реба цього
теж іде

ПІВ

цього при-
рошлав-
ліквіда-
ших поміч-
вешся не
у трудових

ПІВ

внмїр. Таннх мало,
більше, ніж здається. Ко-
характерниками, те-
зуга просто диваками. Теж
ба за нашими справді сто-

ДЦЯТИ НІВ

ергу. Друге — повосені:
руку циркулярів, копн
для сусіда. А на війні... У
оні, що відступала з Попе-
було їх штиридесят
п'ятнадцятий шофер
і виявився аїн злішим
аж наступали, опинився
першим, зайшов... до
навіщо сказав хазяйці,
абито, і це зело її, зго-
оведою, в могилу. А демо-
Степан Биченко зостався з
ж, я знаю було не до нолої
тнував стару, прихатяний, де
е щоглини трапляється шофе-
розі. А вітм, нолн треба бу-
рбити (окрім просто ро-
и до нього: чи з ятою
а мліном, а то, було, на-
е прийшло, бо щось стапоса
араму. Або таме. Яюсь бу-
довгий нонгоспний норі-
и — страшно, руйнувати
ишес Биченко з нільнома
без нікої техніки постави-
місце — за поміччю, ян

процес демократизації. За
останній час з'явився, напри-
клад, такий демократичний
Інститут, як офіцерські збо-
ри. Мета їх — відродити ко-
лишню офіцерську славу й
честь, протистояти фактам
протекціонізму в армії, за-
безпечити соціально-правову

— А якби дозволили?..
— Честь свою й гідність
врятую — це точно. Але ж
ми будемо правову державу,
то, вважаю, до шпаги й пі-
стоleta не дійде. Та й не
стрілятися сьогодні треба.
Особливо нам, депутатам.
Нам необхідно виробити та-
кі закони, щоб нам люди по-
вірили.

— Можна кілька слів, так
би мовити, для світської хро-
ніки: ваша сім'я, улюблений
поет, письменник, худож-
ник?..

— Дружина працює біб-
ліотекарем, дітей нема. Жи-
вемо дружно. Дуже люблю
Льва Толстого і Тараса Шев-
ченка. Це — якщо кілька
слів...

— Борисе Івановичу, сьо-
годні армію нерідко ла-
ють, аживаючи непарламент-
ські вирази. Чим, на вашу
думку, солдат відрізняється
від солдафона?

— Солдафон — це вуль-
гарне поняття, і аживають
його ті, хто ніколи не слу-
жив в армії. Інколи так нази-
вають тих, хто дійсно цього
заслужує, — хамів, нечем.
Чого гріха таїти, є такі лю-
ди серед військових, хоча ми
з ними й боремося, до речі,
за допомогою громадськості.

А наш справжній солдат
завжди був чесним, відданим
Батьківщині, порядним. Ба-
гато чого солдатові дає й ар-
мія. Тому я ніколи б не по-
рівнював солдата і солдафо-
на. Це — різні поняття.

Розмову вів спектор «Го-
лосу України»
Володимир СКАЧКО.

Фото
Валерія ОВЧИННИКОВА.

колективах, так і в Міні-
стерстві морського флоту
СРСР. На недавньому засі-
данні ради колективу спра-
ведливо говорилося, що має-
мо більше довіряти капіта-
нам, зокрема у виховній ро-
боті серед підлеглих, не пе-
рекладаючи це на когось. Ми
вислухали думки кількох
екіпажів. Усі вони за те, щоб
повноваження, якими наді-
лялися перші помічники, взя-

ли на себе безпосередньо ка-
пітани. Це, вважаємо, піде
на користь справі.

Працівників, що звільнили-
ся, влаштуємо за фахом,
для бажаних налагодили пе-
рекваліфікацію.

Георгій ВОРОТНЮК,
власкор «Голосу Ук-
раїни».
Ізмаїл,
Одеська область.

він сам наже, сильних тринутинія. Гео-
метрію аїн не знає (сінчича штири
класи), я — відчуває, ян отр поетів від
природи відчувають ритм. Яюсь язир-
нуа до шкільних підручників своїх ді-
тей — аж здавався, до чого все пра-
вильно, тільки про сильні тринутинія
нічого нема, це вже його яласний тер-
мін, можливо, призабутий складачем
підручника геометрії. Йому б погово-
рити про це з давнім єгиптянином Сте-
паном Йосиповичем Яахас, що у пірамідах
нема нічого особливо таємничого —
просто люди відчували геометрію, чи

там фізнику з механікою: У нього на
столі будильник дзвонить — нопи по
городу хтось чужий еештається. Він при-
мудрявся швидко ховати огіркові гра-
ди від кислотних дощів. І ще багато
чого. У каті — одне шанована нинжня
— «Кобзар» Шевченка. А сама хата...
Що — хата? Стоїть собі а саду, тепла
взмилу й прохолодна вілтку, її дуже
люблять онуки, бо то — дідусява хата.

Віталій ЖЕЖЕРА,
Попільнянський район на Жито-
мирщині.

Фото Нікі ІЩЕНКО.

Новини

з усієї України

АВТОГРАФ КУПЮРОЮ

Ян повідомляє газета «Київ-
ська правда», азіателіний Бо-
риспільського аеропорту вже
якшли до того, що їмні робо-
чі місця — шасі, трапи тощо
обклеїли... грошима. Так, тими
самими троянами, п'ятірними,
десятьми, що остянім часом
підкріплюються ще й купоня-
ми.

Стиняються з цим двогляд-
ням в аеропорту мало не
щодня, готуючи літак у чер-
говий рейс за нордон я радян-
ськими солдатами на борту.
Новобранцям до останнього
моменту чевідомий від-
правку ж поспіхо, ощою-
чись я відною землемо, яонн
залишають сяосрідні автогра-
фи у вигляді невиречених
грошей. Мораль? Нашя, рідна.

КУПІТЬ КУРОРТ...

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. У басейні
річки Збруч, неподалін села Се-
танів Городоцького району,
відкрито найбільше у країні
родовище мінеральної яоди
типу «Нафтуся». За балансови-
ми експлуатаційними запасами
воно перевищує відоме Трус-
квецьке у шістнадцять разів
і може забезпечити лікування
у санаторно-курортних номп-
лексах близько чотирьох міль-
йонів хворих.

Одночасно поруч відкрито й
яелні запаси бромних хпо-
риді трієвих вод тоної
міне. яації, що моїа за-
безпечити номплексне лінуван-
ня як ооганія травлення, так і
опори тового еп і нер-
вової яемн.

Загадом же на Хмельниччи-
ні яляляло більше десяти ро-
довищ різних мінеральних яод,
що мають стати базою для від-
криття санаторно-курортних
номплексіа у одному я мальов-
ничих нуточіах України. Спра-
яе — яє підприємцямиаи не-
рівніками те коштами. А «Го-
лос України», на мою думку,
може виступити посередником
між замовниками те місцевими
органами ялади.

Олександр ІЩЕНКО,
гідрогеолог.

Новини

з усієї України

У ДАЛЕКЕ ПЛАВАННЯ— З БОГОМ

МИКОЛАЇВ. До старих треб-
иннів доялося недавно явер-
нутися настотіаю місцевого
Свято-Никольського собору от-
цю Валентину. Річ у тім, що я
сучасних церковних методиках
немає опису ритуалу осячення
події, яким супроводжува-
ся копис спуси на воду суд-
ни.

Нині дажня традиція відро-
жується на миколаївських вер-
фах. У день, нопи норабели
язаводу «Океан» передавали
рибалман Даленого Сходу пле-
бляу «Апексей Косоногова», бі-
ля заюдського причалу і на
борту судня звучала церковно-
слоя яйсня мова. Відспуяни-
ши могабені, отець Валентин
благоспояня еміпаж, скропня
сятою яодою судно, побажав-
ши, щоб його боронив у па-
вонні яаступини морярія свя-
тий Міннопа Мирнийський.

— Це третє протягом остан-
ніх місяців судно миколаївсь-
кия норабелів, яне мені поща-
стило благоспояняти я далене
плавання, — говорять отець
Валентин. — Я щиро яірю, що
наші молятия сприятимуть мо-
репояціаам.

«КЕНГУРУ» З МАКСИМОВОЇ ДАЧІ

СЕВАСТОПОЛЬ. Максимоя
Дача — мальовниче урочище
поблизу міста й упожене місце
городян для пікніків. Тепер
останнє не яярнтяється. Ре-
путацію дачі підрили нотини-
«кенгуру».

Котини — а їх більше десяти-
на — яеродипсиа тут я настї-
лыми нерозяненними передні-
ми папнями, що бідолашні теа-
рини ямушені пересуваються
пнише за допомогою задніх —
стрибками. Роядобувати собі
їжу вони на ядатні. Вижипи ті-
пини тому, що їх підгодовують
жалісливі люди.

За припущенням ячених іа
спіаїа «За чистий Крим і пла-
нету», до мутації призвів під-
яищений яплив радіюактивіа.
Матеріапи нартографування
підтверджують: район Макси-
мової Дачі — одна я черноби-
льських плям.

Едуард ДУБОВИК,
власкор «Голосу Ук-
раїни».

Мікрорепортаж

СТЕРЕЖИ АВТОМОБІЛ

Колісь довелось мені а ав-
тоінспекторами взяти участь
у погоні за підпимим «Лиха-
чем» за кермом. Шалена
швидкість, круті віражі, скре-
гіт гальм — аж дух перехоп-
лювало. Захотілося ще раз
пережити подібне, от і зате-
лефонував до облдержавто-
інспекції.

— Погоня? Навіщо! —
здивувався начальник відді-
лу пропаганди майор міліції
М. Дубов. — Тепер ми праг-
немо обходитися без них, щоб
уникати небезпечних ситуа-
цій.

І розповів. Днями виклика-
ли кількох водіїв — М. Заї-

Ана

Копись
повідєв пр
марок: «Е
продя, в
пня, не ст
гуєшся і я
зробив...
ки...»

В наш
тож поїха
Сорочинці
добрі лю
рини до
там ясе,
перфуми
си усіа
нрб.), жін
го нольор
тужні ма
нрб.), нел
сортія (20
яанордон
гос-там і
Аж багч
і тримас
час. «Сніг
гуватися я
забрая еф
Моподин
в газету і
«Для жінок
баї».

Дружини
ні, а пов
його за «ч

кіна, В.
таюва, В.
Вони спе
пати, з л
воин пр
обурювал
ляв, ніхт
ловив на
руху.

А їх п
ра і яви
На екран
ний переї
не попере
«Жигуль»
нак, всти
мерний з
рушника,
вулції у
червоне

МАСЛО... НА

Дефіцит товарів першої не-
обхідності, на малі, помп що
— невтішний штрих наших
буднів. То одне зникає, то ін-
ше. Днями а гастрономах Ки-
ява почали розмітати з при-
лавків масло.

— У чому ж проблема?
— звертаюся до нача-
льника управління продоволь-
чих ресурсів Міністерства
торгівлі УРСР Анастолія
Диктронича КОВПАКА.

— Спрацює стихія чу-
ток. Це з одного боку. А з
іншого — окрема категорія
людей насторожено ставить-
ся до дискусій, що ведуться
з трюбуа з'їздів, сесій. І
хтось про всяк випадок ро-
бить запаси на чорний день...

— А й справді, що нас
чекає у найближчий час?

— Оскільки остаточний
механізм переходу на ринкові
відносини ще не вироблено,
є певна невизначеність і з
Союзним договором, то не
ясно, як підє перерозподіл
основних фондів, ресурсів то-
що. Хоч тишиться, що укладєні
договори з республіками
дають можливість здійснюва-
ти міжгалузевий обмін про-
дукцією — як харчовою, так
і промисловою.

— Чи означає це, що за

таких умо
буде вдан
маневрува
го чи ішп

— Ні!
пустимо
умов. Усе
має бутн
якщо тра
ня правни

або Де купити різдвяний подарунок!

3 січня 1991 року. № 2

ПАДІННЯМ із восьмого поверху Інтернаціонального гуртожитку трагічно закінчилося вивчення малійського студента Алі в університеті української столиці.

Ця сума, оновита таємницею, пригода породила кай-розмаїтіші чутки: навісине вбивство, помста міжнародної мафії, міжнаціональні чвари — чого тільки не казали! І чекали наслідків слідства, бо тільки воно могло покликати край усім таємницям і запитанням.

...Піднімаючись, сходим
гуртожитку, де до' останньої
хвилинок мешкав загинув, я
минуволі подумав, що поши-
рена у нас думка, нібито ізо-
земні студенти живуть, мов
тваринки в маслі, є, м'яко
кажучи, упередженою.

Брудні, неосвітлені сходи, тісні, засмічені кухні з забитими раковинами, загальний дух «навислості» як неодмінний супутник надмірної скупченості людей.

Найліпшого приятеля Аллі його співвітчизника Марселя, що мало не до останньої хвилини був нуроч із ним, застатки не вдалося. Ян розповіли сусіди, одразу по смерті Аллі він поїхав на батьківщину.

— Йому треба прийти до
тямн після смерті друга, —
каже малієць Мухамед Аг Бі-
галъ. — Тут, у гуртожитку,
це просто неможливо. Як
неможливо нормально вчити-
ся і відпочивати...

Мухамеда я відірвав од консьєкта.

— Використовую кожку хвилуни, коли в кімнаті нікого нема, — каже Вік. — Бо, коли багато людей і до музику слухає, до іншого діла в гості криється, — не тут може бути залячана. Не їдуть, а сидять на місці. Ніде поперевити. Нам пояснюють, що це щадком нормальне — офіційна норма вважається придатною для повноцінного крокотиця. Не знаю, з чого выходила ті, хто її встановив. Але жити так навіть психологічно важко. Особливо, якщо бачить тудиш своїх друзів, у рідній країні звикли до певного комфорту. Нолан я зібрався читати у СРСР, мене вселяю відмовляли, пропонували їхати до США, Франції. Але я настільки на своєму рішенні, бо хо-

— Йому дуже важко було адаптуватися до цієї обстановки, — доокраючі слова пояснив Мухамед. — Бракувало волі, і він почав пити. Сам стрибкув. З другої спроби, бо коли вперше намагався, то його відтягнули від вікна.

Зрештогу, до того ж висновку прийшло і слідство, кваліфікувавши цю смерть як самогубство в стані алкогольного сп'яніння. Отже, смертельна хвороба

Та і навряд чи треба шукати причин зв'язок між цими трагічним випадком і побутовою неадаптованістю іноземних студентів. Швидше можна говорити азагал про їхню неготовність до сприйняття наших реалій, не-

— Іноземні студенти — особлива категорія, — каж-
заступник начальника карно-
го розшуку Московського

РВВС Києва О. Плотников.

На відміну від інженерів та заводських інспектів, вони мають досвід роботи в різних галузях народного господарства, технічно нашим життям, нашими проблемами. І останнім часом все частіше стають жертвами наших же недолугих дій та бездіяльності. Дорогі розкисливі пенії, валютні запити та довірливість зумовлюють посилення уваги до них з боку керівництва підприємств. Це випадок з київом доводиться виступати мало не щодня: двічі в його посміслюванні, він і розтанув, мов цукор. Після П. в гуртожитку, де він працює, вийняв з кишені разом з чарівною незнайомкою з кімнати зниклих радіотехніки, речі та гроші. А там же ще й гроші з кишені. «Водура» знавела. Недавно нашими працівниками зведеною злочинною групою, яка здійснює інтернаціоналі-

ває більше трьох тисяч іноземців — половина їх, що навчаються в Києві. А якщо додати до цього, що кожен учасник групи має ще силу-силеньку інших обов'язків та ще й, враховуючи труднощі з транспортом, безпечним, технічним оснащенням, — стане цілком зрозуміло, що сьогодні міліція гарантувати безпеку іноземним студентів просто не в змозі.

— На жал, керівництво самих вузів зану у цьому допомагає дуже мало, — продовжує Олександр Вінгорович. — Не поспішають виділяти принципів для церков, що дуже неохоче і б нам роботу, не кваліфікують обладнання камер схову, куди б іноземці могли задати свої ціни речі. А щодо ваг терів у гуртожитках — го тут у мене просто снів не вистає. Мькулого місяця у іноземного студента попуни

ли... холодильник. Це, могодється, не калькулятор. Значайно, годі й думати, що захтер — неісонерка із зарплатого сімдесят карбованців на місяць — стане гриним засилом на шляху злочинного елементу. Платити мені більше, як стверджує вузьке керівництво, перешкоджають фінансові проблеми...

Отже, що ж не врішті-
штух виходить? Запросили
іноземців до сабачих на качани-
х і не задати сторони. Ім
багато не прийшлося йти.
Загально, можуть заперечи-
ти, чому це ратом треба їх
видляти з-поміж студентів
і викладачів. Адже їхні
діти, як і наших, живуть
в Україні, їдять українське,
що коли вже приймаємо гостей,
то треба про них і подбати.
І робити це в першу чергу
має держава. Але чому
ректори вузів, де навчаються
іноземці, і, являю, чому не
дбають? Бо запрошують не
всім. Майже всі іноземні
студенти іноземні студент-
ки із ста двадцяти п'яти кра-
їн світу, що ніби навчаються
на території України, а це
майже третина по всьому
світу. Історія сторін чотирьох
літ мовити, а порядку
державоустановлення. До того ж
надіслася їх набавити 01

льше, ніж ваш вуз можуть прийняти. Наприклад, Київський медінститут у попередній заявці вказав, що прийняти може не більше дев'яносто іноземців, а надіслали йому сто сорок. І таких випадків чимало. Але з п'яти мільйона інвалютих карбованців з союзного бюджету, одержуваних Держкомсвітою СРСР

а також валютних коштів, виділених від навчання іноземців на комерційних засадах, Україна не має ані шельфів.

Ах, з такого боку, япрошується логічно, а навіть коли чужі люди не знають, як у нас не подобається, то чому ж вони не поспішають їхати додому і продовжувати навчання, стійко зносячи всі труднощі «перехідного етапу непереводу»?

Відповідь: що сьогодні у світі коштує наркомало дорожого — являє особу. Звісно, коли хочуть її одержати. Бо, як серед ваших, так і серед іноземців багато тих, хто не може собі дозволити, закінчити кілька років нерешлидації. Однак той, хто за навчання платить й ставиться до нього серйозно, отримує вишній, рівень який, хоч й не завжди досягає, але напевно, прельмує кристалим світанком вимогам.

[illegible]

С я інші аспекти проблеми. Своєю чоту з СІАА де сьогодні вийшли з близької південної Європи, підрачунах, що кожний такий підготовлений спеціаліст у перспективі дає для держави десяти-п'ятнадцятикратну віддачу. Бо ж багато з них на своїх батьківщиних займуть не останні посади в державних структурах, модифікують погляд на життя, засвідчують, посилаються на наших міжнародних стосунках. Що особливо важливо нині, коли Україна прагне стати суб'єктом міжнародного права. Адже вже сьогодні серед тих, хто приїздить встановлювати дружні ділові контакти, чимало наших випускників та чужинців.

Отож, єдиний реальний шлях вирішення проблем, пов'язаних з навчанням іноземних студентів у вузах нашої республіки, — інтеграція вищої школи України в міжнародну систему освіти. Пряма, без посередників.

них гуртожитках: лив'язував господарів до кріва й спокійно виносив їх заграбонами. Хоч би хто на нихді звернував увагу на них. Звісно, коли б навести порядок у цих гуртожитках, вилучило б учинити щось. Бо зараз там таке нелюдське одягати важко. Платять, як були враніє товариші з прокуратури, які приїхали з приводу смерті Віри Н. дівчині «легкої поведінки», яка повилазла у кімнату студента з Уганди. Та у кімнаті — сміття, горні порожніх пляшок і яєдальниці. Навіть звніли до всякого слідів були, пошкряпані

Значайно, неправильно було б твердити, що інноземці завжди поводять себе, як янки. Буває, спекулюють також чим може, самі хоча йдуть не констант з криміногенною публікою. У їхньому середовищі давно склалася усталена комерційні структури, де кожній ланці відведено своє місце: одні продають і сповують валюту, інші спекулюють косметичною в гомарам ширинкути, є й такі що роблять «бізнес» на пере-

— Подібного роду діяльність, трапляється, провокує злочини проти самих же комерсантаів, — стверджує О. Плотников. А він про життя іноземних студентів знає не з чуток, бо очолює спеціально створену групу по роботі з іноземцями. До якої входять чотири «оперів» і дві дільничних. Не густо, якщо зважити, що у двадцять три тисяч жителів району проїжджає тисячолітній торговельно-транспортний шлях.

ли... холодильник. Це, когось-
те, не калькулятор. Звичайно, годі й думати, що вах-
тер — не сонерка із зарплатою
сімдесят карбованців на місяць —
стане гіршим заспоном на шляху злочинно-
го елементу. Платити ж біль-
ше, як стверджує вузівське
керівництво, перешкоджають
фінансові проблеми...

Отже, що ж це врешті-решт вийде? Запросили інженерів до себе на казначівні і не здалося створити нічого нового, а тільки звичайно, можуть, заперечили, чому це ралтом треба їх видати? А чому їх не решти створювати, знову ж, не можуть, краще, може, погордість, що коли вже прийняємо гостей, то треба про них і подбати. І робити це в першу чергу, а потім вже про інші різні ректори вузів, де навчаються інженери. І, звясте, чому не добути? Їх запрошують, а потім їм дають грошей, а ці всі тисячі інженерів студентів в сирт, що ніби навчаються на території України, а потім третій по Союзу «спешки» гори театром так би мовити, в порядку держзамовлення. До того ж наслідатися їм, а потім їм дають виші вузи можуть прийняти. Наприклад, Київський медичний університет який знався, що прийняти їх, а потім їм дають грошей, інженерів, надіслав їм сто сорок. І танців підписки чимало. Але з п'яти мільйонів інвалідних карбованців тільки дві тисячі карбованців цих. Дерев'яністою ДСРСР

В. Сокол. — Висловуючись категоріями економічними, наші здедні, ногоно осясцекі вузн злати давати «продукцію», конкурентспромокти. Чл снід сьогдні нам з'лишаті цей рынок? Та й валюта, якби вонз пішла не до центру, з республіці, зокрема — кузам, теж не завадила б. Виявлена, ниримор, у будівництві висококаласного гуртжитку готельного типу з платюю за проживання у валюті, згодом обернулася б чи не в кузам.

С я інші аспекти проблеми. Своєю чоту з СІАА де сьогодні вийшли з близької південної Європи, підрачунах, що кожний такий підготовлений спеціаліст у перспективі дає для держави десяти-п'ятнадцятикратну віддачу. Бо ж багато з них на своїх батьківщиних займуть не останні посади в державних структурах, модифікують погляд на світ, засвоюють поведінку на наших міжнародних стосунках. Що особливо важливо нині, коли Україна прагне стати суб'єктом міжнародного права. Адже вже сьогодні серед тих, хто приїздить встановлювати дружні ділові контакти, чимало наших випускників та учнів наших шкіл.

Отож, єдиний реальний шлях вирішення проблем, пов'язаних з навчанням іноземних студентів у вузах нашої республіки, — інтеграція вищої школи України в міжнародну систему освіти. Пряма, без посередників.

**ЗВІДКИ ІДУТЬ
ПОНЕВІРЯННЯ
ІНОЗЕМНИХ
СТУДЕНТІВ
НА УКРАЇНІ . .**

ВІЗЬМІТЬ МЕНЕ НА КРИЛЯТА

Ніхто й ніщо не вистойть проти мутацій, навіть — казки. Схоже на те, що, скажімо, «Івасик-Телесик» зветиметься колись «Мутасиком-Теласиком», і фінал цієї тисячолітньої казки буде зовсім іншим. Гуси-гусенята не прилястять, і відьма преспокійно догрізуть дерево, й воно впаде разом з усіма телесиками. От і казки кінець, а хто слухав — ахопить грець, кому — казка, а кому — дірка од будівля...

Чекати недовго, такі казки вже з'являються. Молодий житомирський автор Сергій Журбін написав поему «Народичі-1992». Сумна фантазія про те, як людям у Народичах обридло чекати обіцяних гусей-гусенят. І вони, взявши з собою дітей, старих, котів та улюблені книжки, сіли на трактори, комбайни, соломотораски та інший підручний транспорт, вишикувались у колону — й рушили...

Колона минула Коростень, Житомир, межу Полісся, потім межі України, далі — межі Всесвіту і — зникла десь за Чумацьким шляхом.

Такі будуть щасливі фінали наших казок. Але колона поки що не рушила — ні з Народичів, ні з інших населених пунктів, які грізуть невидимі відьми...

На фото: село Довгий Ліс Народичського району: де ми — по той чи по цей бій дротуї.

Школа у Великих Клящах — оце й увесь клас. Гуси, гуси, гусенята...

Ізвмисловий район. Самосели: отак виглядають з окопіт бу- вані солдати. Третя війна на їхньому віку!

Поліський район: останній стіною зруйнованого двору.

Село Мозирів Народичського району. Віля цього замка на- доріжжя — один мілфентен. Три місяці тому тут ще жила жін- ка.

Фото
Олександра
Гладілова.

РАНИ

Ох, не хочуть готіти. Печуть. У Володимира Головача їх дві. Одна — на плечі од дунайського «брат», що оце знову відірвалася і випахла його у московський госпіталь до медичних світил. Од неї є ліки — санаторії і госпіталі — лютитися і знову на деякий час впасти.

А інші ліки од другої — душевної, що дліть його молоді жити не на рани, як у нас, — 1984-й, 1985-й. Новий, 1991-й, — а на ділі контрастні половини — до Афгану і після нього. Вока, ця друга, гнила совість, душила жалючими снами і вицвілими будинки, доки він не зрозумів — треба висповідатися, внісся сей біль на люди. Та як? Згадалась давня зброя, як у Саші Стобова, — вірші — вали, покладає ним же, Володимиром, на музину, і не зовсім. Доки не впевнився цього замало — треба щось промовіти і дохвалитися, щоб наїсть ліків, козуючи випадковим поглядом, не міг одвернутися, відчувши біль солдатської рани. Так він узяв до рук пензля. А сюжетні картини вже давно переплели його нестомлячим тинами.

Бо ж не все виболоде, пережить: тече криваво ріка серед похмурих сьель, що мільйоноточно загляда на плечі молодих хлопців, а по ній — ні, не човни — цинкові солдатські труни одна за одною поспіль.

І як еверст виступу — іороння трубини. Волода дого ламав голову, чи сідати на неї найгенеральнішого і кайратийнішого винавчача афганської трагедії, доки не дійшов висновку: не один він винен, не один... «Бі очікуванні прозорина» — своєрідна титлова сторона всіх інших його робіт, бо саме такою лобаччи колішній солдат «Інтернаціональну допомогу

обміненного контингенту» із середини, і ніякий «принцип соціалізму» не міг водити його пензлем наперері баченню, шукати менш трагічних фарб. Час порожньої надрадості ми має, настає час трагедії. Від того і назви робіт — «Розп'яті не на хресті», «Бойня», «Біллоти», «Почуйте нашу дуну», «В день народження дру-

ги. Володимир не нав'язує нам свої думки й оцінку, вважає, що люди самі мають розібратися, якою була та війна — справедливо чи ні. Володимир просто хоче, щоб таке не повторилось через нашу байдужість і сліпоту. І тому він у своїх картинах не полікує і не філософує, швидше, психолог, який хоче доторкнутися до початку атрофованих струн наших задухливих душ.

Безперечно, професійний критик

знайде і слабкі місця в творчій манері молодого художника. Але не зможе дорікнути холодному ремінісцитом. Бо з його полотна, здається, скочує ота наплекана сльоза матері, яка втратила єдиного сина, бо його образи буквально пронизані невимовним болем. Маємо перед собою чисте золоте художньої правди, до того ж заломлене через афганську призму. А відтак — і відчуття тої помилки, тої трагедії, яку усім нам ще належить осмислити.

А поки що роботи вчорашнього солдата і завтрашнього художника Володимира Головача — на найтактовнішому щоденному суді у скромному приміщенні чернігівських воїнів-інтернаціоналістів.

Анатолій БЕНЬ,
спектор «Голосу України»,
Чернівці.

Ні, Володимир Головач, не нав'язує нам свої думки й оцінки, він вважає, що люди самі мають з'ясувати, якою була та війна — справедливо чи ні. Володимир просто хоче, щоб таке не повторилось через нашу байдужість і сліпоту.

Йду за часом, як за плугом

І слово його, як молитва

Образ Христа — символ жертвованості — супроводжував його поетичну музу від юних літ. На жаль, ми надто часто згадуємо Бога асу, це вже стало даниною ковим військам. Поетів-молитви Ігоря Калинича вистраждани усім його життям.

Заньківчанські вечори — так називаються творчі зустрічі митців із львів'янами, що відбуваються в театрі Імени М. Залозкоцької за ініціативи місцевих осередків Народного Руху України і Товариства української мови Імени Тараса Шевченка. Організатором їх незмінним «дирігентом» вечорів став актор театру Святослав Максимчук. Уме багатороць поспіль виступав він вірним лідером його величності Слова.

Ці вечори і сьогодні, і в сьомі на концерти чи творчі зати. Во запрограмовані на духовну взаємодію Художника і шанувальників його таланту. Його душі, його громадських ідеалів. Для митця такі зустрічі — своєрідні сповіді. Перед львів'янами усе «сповідались» Дмитро Павличко, Іван Драч, Валерій Шевчук, інші письменники. А напередодні Різдва відбувся святвечір львівського поета Ігоря Калинича у молі духовно

блязаних людей, які поприсіли наталкдими нашого життя зберігати Бога в серці. Як зберігати його і поет трагічної зброї Образ Христа — міфічного символу жертвованості — супроводжував його поетичну музу від юних літ. На жаль, ми надто часто згадуємо Бога асу, це вже стало даниною ювним військам. Поетів-молитви Ігоря Калинича вистраждани усім його життям.

Ось, релігійні мотиви у творчості поета, який стверджує, що «початок дерева життя — у серці», сприймаючи як слово священика у черстві. Ігор Калинець — автор 17 збірок поезій, та лише одна з них, найперша — «Вогонь Кудал» — з'явилася в 1988 році на рідній землі. Його поетична муза замовила десять років тому. Друці не допитуються у поета: чому? Надто їстиме й більше це питання. Вога замовкла у

місцях позбавлення волі, далеко-далеко від рідного дому. Свого часу Вогонь Кудал називався інакше: Ім'я Ім'я, комісія іменується плуралізмом. Однак кини поета досі чекають своєї черги. Збірник поезій Ігоря Калинича видається за кордоном, його творчість вже й у школах починають адекватно, як похвалюється без гіркої іронії поет. Нодавно він був удостоєний честі репрезентувати українське Слово на престижному міжнародному фестивалі поезії в Торонто, а на рідній землі досі даються аніж гальма. Вітім, здається, на нас чекає сюрприз. Минуло лише... 25 років після де біоти, і ось невелика збірка поезій Ігоря Калинича має шийши вийти в світ.

Поезії Ігоря Калинича читали на сцені Святослав Максимчук, народний артист УРСР Богдан Нозан. Само-

бутню співачку поезію львів'янин почував у акасонній музикалі, композитора Михайла Мамука. Свого часу він був засновником і першим керівником популярного ансамблю «Ватра». На заваді його кар'єри також став Богонь Кудал — україньська пісня.

Мабуть, молитви — канонізовані й поетичні — потрібні не тільки віруючим, а й атеїстам. Щоб у розпалі політичних пристрастей і сутишок не загубити головне — свою духовну сутність. Про це нагадує львів'янам перед різдвяним святвечір поета Ігоря Калинича.

Коштів від заньківчанських вечорів, які завжди проходили при акцшллі, перераховуються на фонд Товариства української мови Імени Тараса Шевченка, спорудження пам'ятника Василю Стусу і новостворений фонд репресованих українських письменників.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
засадник кореспондент
«Голосу України»,
Львів.

ЩО б ми не назвали про НКВС, але в цьому комісаріаті відомості було поставлено іспогано. Завдяки цьому і дстав Радіусу можливість ознайомитися з двома томами справ, в яких проливають світло на обставини, що нас цікавили. Прізвищем КДБ Михайло Миколайович Стеценко, який вивчав ці справи, заступився в окремих її деталях і провів нові розслідування, що задоволює нас. Коли я знайомився і з цими томами, перші моєю почали поступово зникають: ранились неабияк, щом несподіваних деталей. Але про це пізніше.

А спочатку була глибока війна, економічна в 1939 році в основному слідчим НКВС Шубнінським, напарниками з ними він пішов до підпільної організації під розстріл та довіг строків каторги.

Треба думати, що почав знову Шубнінський відбирався погляд широким колом правління держбезпеки передовою часу. Це — було відвертими шпигунами ідеї людей, які в усьому бачили змови та терористичні акції.

ТОЧКА ЗОРУ ШУБНІНЬКОВА

Група молодих людей — адептів до Чернігівської спільноти української націонал-соціалістичної партії фашистського типу. Але НКВС — чесь йому і за допомогою добровільного інформатора швидко виявив і звинувачив ворогів народу — чистістю злочинної організації. Іскри яка могла запалити велике багаття, вчасно загасили НКВС та суд, тобто система, що стоїть на захисті законів та революції. Після 1917 року ця система іскри були ні до чого.

Першим членом, керівником та затриманим новою партією був Юрій Павлович Дусь, студент Київського держуніверситету. Коли заперували його матір О. Г. Мамченко-Дусь, то вона розповіла на допиті: «На формування націоналістичних переконань мого сина Юрія мав величезний вплив батько Павло Миколайович. Він розповідав сину історію України, про волюнтаризм запорожського козацтва... Динамізм про смерть батька, Юрій сказав: «Усе своє життя присвячу священній боротьбі за незалежність краю» матері України від московського прима. Я боротимусь за її ідеї, що прищепив мові батько».

Олександр Михайлович Канавець походив з «соціально-учиною родиною». Його батька засудили нібито за контрреволюційну діяльність. Олександр викладав у сільських школах українську мову та літературу. На допит явчесь до засідання: «Я пошканди-ався мовою дітей, в результаті успішних у моїх класах була дуже низькою. Крім того, я виявив фізичні засоби впливу на відношення до дітей, за що був вигнаний із шкільної Миколайовича, Полісина, Бондаря...». Той учень пробавляв теорію. Ос, дарила, що вишлю до з-від його прая: «Твоя Україна живе в рабстві, той народ сниться в неволі, і ти раб та невольник...». Набачо саме цей текст під час обстеження в його жителі Олександр хотів знати й утекти. А ось і «зізнання»: «Пред'явлені мені документи я напав перед арештом. У цьому я знав свій терористичний імпрі проти керівників Комуністичної партії та Радянського уряду. Цей документ викладає мене ні такого, що готують вести організовану боротьбу проти існуючого в СРСР ладу».

Феодосій Іванович Рибко-ко — син куркуля, помер-

лого на засланні. Свого часу був відрахований з Ніжинської медичної технікуми за антирадянську діяльність. Внаслідок формуванням чому членуванням леху Київського мелинобудування «Вільнової». Коли прийшли люди з НКВС, він «розколювався» й показав, що їхня партія прагнула «спонту» Радянську йому шлком терору та диверсії».

Павлас Фірович Демиденко — син поліцейського стражника. Після закінчення Ніжинського педагогічного технікуму працював учителем семінарської школи в селі Замочі. Під час роботи в школі він «рав і спотворював портрети керівників партії та уряду». З підступу виключений за те, що приховував факт роботи батька в поліції.

Галина Григорівна Самійлик, наймолодший член підпільної партії, у званні проступ писала: «1936 року, серпня місяця 25 дня, м. Самійлик Галина Григорівна, 1919 року народження, в цей святя дід мене десь присягнув жити своє присягнув виключено батькишним мові — України від московського ладу». Проте незабаром від організації відійшла. Навіть написала про це відповідку заву. Вийшла замуж за С. С. Стоякова, який був старшим за неї на двадцять років, народила дочку Луду. В цей час отримав арештували її чоловіка. А коли дитині виповнився чотири місяці, забрали і молодшу маму.

Нарешті це одні члени підпільної організації — Олександр Павлович Стояков, син репресованого, Родом з Ніжнина. Вчився з Дусем в одній групі. У званні проступ писав: «Шлком усе відомою трудність боротьби в умовах сучасного більшовицького терору, я як особисте присягнув жити цій вільній справі й віддати їй усі сили, розум та здібності».

Як виявився член Шубнінської партії націонал-соціалістична, щоб з часом довести дідо збройного повстання і вадити в спину Великого Ногина.

Слідачи, мабуть, дуже шокували, що не пошканди-ався зброєю, дисципліною, а іншій речові докази життєлітності та боротьби цієї політичної організації. Але й до роботи було відсутність діда передати матеріалів до суду.

В обичайному інсинуку, диверсії, синами: «Синиати, ці програми установки зоджали до насильницького шнення Радянської владі шлком збройного повстання про допомогу фашистських держав у вигладі військової інтервенції, використання з діда до мети всіх форм боротьби, включаючи терор і диверсії, встановлення на Україні фашистського ладу».

Справу судили 25 грудня 1939 року на закритому судовому засіданні, без участі обвинувачення, захисту та свідків. Вільнової, Рибко-ко, Київського особливого військового округу в силді голуючого військового юриста Івана Кондратенка і члени: голуючого комісара Баканова, секретаря молодшого військового юриста Коробакіна, прокурора одинадцяти годни (як свідать протокол) слухав за справу. Дусь і Канавець заступили до розстрілу Рибко-ко — до 10, Демиденка — 8, Мамченко-Дусь та Самійлик — 3 роки позбавлення волі.

Через місяць розстріл Дусь і Канавець замінили «аестиріччю». Після такого ладу минало до 6 місяців, звинувачення мовжовали в кроворозлитті? Але не крові не було. Просто не виставили сив. На ту пору Канавець було 24, Дусь то Демиденку — по 23, Рибко-

коно — 21, Самійлик — 20 років.

Ось коментуючи й усі ці «трибуна», що НКВС, в особі Шубнінкова, залишив нападкам про існування цієї партії.

АТОРСЬКИЙ ВІДСТУП

Відбувся якийсь полегшення, коли дивався, що востані засідання не «трибуна», а був суд. Правда, якісна гіршя постім інформація Шубнінкова про Постового, який неабияк «куди». Кожен відає, що для НКВС невідомий мисть та напрямів не існувало. Отже, ця людина — дорога організація?

помогою диктоскопічної партії і зовано, що під призначення Пономарьова зовсім 26-річний Дусь.

Шкода, що цьому фантасе-рови не поцілимо уникнути такого значного для українських сталінських таборів нині.

П. Демиденко був дуже скромним молодим людною. Він суміжно ачелювався у молодішню класі сільської семірії. У нього не було і гадки про те, що він керівник партії та уряду, в чому його було звинувачено... Відбувся поворота в історії, «Вільнової» того ж «Північдабур», що й

Виявив таком сумнів, чи справді під час обшугу Канавець намагався знищити паперів і ітентів? Навіщо було відмовитися від такого відважного року? Чи далеко втече, коли за тобою слідує НКВС?

Ну, а в усьому йшому — напевно цілком вірогідна картина.

ДОПІ ЗАСУДЖЕННЯ

Тепер, через півстоліття після закінчення війни, ми з допомогою М. Стеценка маємо можливість дізнатися у свідків, що знали засуджених особисті, ними були насправді ці молоді люди.

Ю. Дусь, за словами людини, яку його добре знала, був великим фантасером. Він завжди носився з нереалістичними ідеями, адептів політичного спримування. Дусь сказав, що ідеї, які він висловлював, були неабияк цікавими, але вони не реалізувалися. Він завжди носився з нереалістичними ідеями, адептів політичного спримування. Дусь сказав, що ідеї, які він висловлював, були неабияк цікавими, але вони не реалізувалися.

На ту пору не були справді надто сильні слова. Зрозуміло, що людина з таним поглядом не могла не вистри-ти в акус історії. Так і зупинився. В перших діда перебування в «Північдабурі» Маданської області Ю. Дусь теж не працював себе, а рекомендував: працювати погане, «проводити ітентію серце щиро працюючи в ідеї». В листопаді 1941 року здійснив втечу. 8 грудня цього ж року заарештовано смерть Пономарьова в Києві. Потім, в 1918 року народження. Похований на відстані вісім кілометрів від табору... В чому річ? Звідки взявся якийсь Пономарьов? В акті від 8 грудня знаходжу: «я могому завітатиш дві мислі про повстання, голуюча на шкід, раб шкідлено на гру-лях, оді закрито, одленений у нинію близку, голуюча про бліжньому шкідати, прищеплено бірку з установками давним». А от нарешті і розгадка таємниці: за до-

РОЗПОВІДЬ ПРО ПАРТІЮ, АЛЕ НЕ ЗАВЕРШЕНА

Дусь, 24 вересня 1939 року був передсудний на важку працю. А потім... У долоні рани Чар-Г'я на відстані мильномера від траси та табору узлежених виявлено знайшли само, що пошиско.

Щоб цей випадок не осудив загальної пошискої наслідки, в медичних документах записали: нарив серця. Один з ідеї, який був з Демиденком, діда останніх годни, розповіли: «Перед своїм удушенням він казав, що був у по-мо (помічник лікарів В. С.), споживався на дренаж-рої та саліну, але той чини-йому не допоміг, навіть не прийняв. Після роботи, коли мене шдерли до трупа мерця, я пізнав у ньому Демиденка». І було на день смерті йому 23 роки.

Галина Самійлик вийшла не менш трагічною дола. Дусь казав про неї на суді: «Це молодша дитина, яка вості шкільна. Внориставши її особистість привязав до мене, я завербував її в організацію».

Як і всі члени підпільної партії, вона відбувала покарання на Сході иривин. Вона конуваля «боніти фелікс» на Київ. Подорожувала літствуючи, вбудоуоч в мрліх спільне мовбаче, вості 22 грудня 1941 року не налізався до діда на волю. Проте ці мейне шастя не склалися. Принаймні з двох причин. І перша: в 1941 році Галина уродила дитину дочку. Хоч правду мовити, ні в чому во-на не перед Стояковим не за-винула. Со не налізався до Закону табірної життя диди відіриваються від авоні нормального людського суспільства.

Свого часу
з Ніжинськ
технікуму за
діяльність.
формування
арного цеху
машинобудівно-
овик». Коли
з НКВС, він
й показав, що
«скину-
владу шляхом
ерсій».

Демиденко
поліцейського
закінчення
педгогічного
учителів
школи в се-
час роботи в
спотворю-
ерівників пар-
3 педінституту
те, що прихо-
батька в по-

Григоріана Самій-
лий член під-
у заяві про
1936 року.
25 дня, я, Са-
Григоріана,
родження, в цей
день прися-
своє присвяти-
батьківщини
від моснов-
Проте незаба-
зації відійшла.
про це від-
Вийшла заміж
кова, який був
на двадцять
дочку Лиду.
ггани вештува-
А коли дитині
місяці,
моду маму.

Один член під-
зації — Олек-
Постоев, сні
Родом з Жи-
з Дусем в од-
заяві про вступ
«Цілково ус-
трудність бороть-
сучасного біль-
терору, я все ж
життя цій.
й віддати й
та здібності».

Слідчий Шубня-
накопичувала
часом довести
постанови і
Великого
мабуте, дуже
не пощастило
листівок чи
речові докази
та боротьби
ної організації.
було цілком
передачі мте-
альному виснов-
казано: «Основ-
ствоявки зво-
наслідницького
нянської влади
ного повстання
фашистських
вільської
використання з
ою всіх методів
зачаюючи терор і
новлення на Ук-
ського ладу».

25 квітня
закритому су-
данні, без участі
захисту та
судовий трибунал
особливого війсь-
в складі голо-
ського юриста
дратєва і членів:
омісара Баканова
Слюсаренка, сек-
шого військово-
Коробського про-
дяти годян (як
токол) слухав цю
я Канавця за-
рострілу. Рабо-
О. Демиденка —
Дусь та Самій-
овиків позбавлення

коню — 21, Самійлик — 20 років.

Ось конспективно й усі відомості, що НКВС, в особі Шубнякова, залишив нащадкам про існування цієї партії.

АВТОРСЬКИЙ ВІДСТУП
Відчуваєш янесь полегшення, коли дізнаєшся, що всетаки засідала не ущербна «трийка», а був суд. Правда, викликає гіркий посміх інформація Шубнякова про Постоева: «вбив невідомо куди». Кожен відає, що для НКВС яєвдмимх місць та напрямів не існувало. Отже, ця людина — дорога організація?

помогою дактилоскопічної карти з'ясовано, що під прізвиськом Пономарьова ховався 26-річний Дусь.

Шкода, що цьому фантазерові не пощастило уникнути такого звичного для ув'язнених сталінських таборів кінця.

П. Демиденко був дуже скромною молодого людиною. Він сумлінно вчителював у молодшому класі сільської семірічки. У нього не було і гадки рвати портрети керівників партії та уряду, в чому його було звинувачено... Відбував покарання в копальнях «Більшовик» того ж «Північсхідтабору», що й

А потім почалася війна, і звільнення Галини відклали до ліпших часів. Кінця війни вона не дочекалася. В акті про її смерть від 9 квітня 1945 року зазначено, що померла від загального зараження крові. Лушнікова, директор ніжинської школи, в якій колись навчалася Самійлик, через багато років згадувала, що від матері Галини вона дізналася: після смерті чоловіка Самійлик в засланні вдало вийшла заміж і народила дочку, а потім узяла шлюб утретє й під час пологів померла. Галина Самійлик пішла з життя 26-річною.

вели розмови про антинародну суть тодішньої влади.

Не думаю, що Ю. Дусь чи хтось із членів організації дізнався, хто насправді їх продав. Послужливі руни енкавєєсівців Постоева заховали, зміло підставили на місце зрадника Ф. Рябоконя.

Тепер, через багато років, ніхто з опитаних не сказав про Постоева доброго слова. — ні колишні працівники НКВС, ні колишні студенти, які його знали.

КДБ ПРОТИ НКВС

Кажуть, що все таємне з часом стає явним. І в нашому випадку не могло бути

лістівон у Києві та фєрі?

Відповідь: Ці по-відкидаю. Я їх не-ни вигадані слідчим-ковим. Дусь ніколи-повідав мені про-коштів та зброї в он-Фотоапарата та ін-детей в Дуся в-він мені ніколи не-організація має та-нування. Не було р-про те, щоб вигото-тоспособом або лм-шому листівки аки-кого змісту. Усе це-
Запитання: Звідк-домо, що Старийськ-петлорієського офіс-стрієльного більшов-1920 році, і те, що-рівником осередку-ваного в Київській-ній школі?
Відповідь: Нічо-не знів і давати-заня не міг. Звід-токолі допиту з'яви-мости, про це, не з-Далі Рябоконь-«З виниски, з яко-найомилі, видно, і-засідання тривало-дня. Проте я пам'-суд тривав близьк-не більше... Розгор-казань, як це за-пред'ялений мені а-протоколу судовог-ня, я не давав».

Отже, на кожн-явні фальсифікації-ває їх не тільки-Ось показання Н-подруги Самійлик-Галину звинувачув-му, що вона агітув-гу вступити до їх-нізації. Тепер Жи-чить: «На антирад-ми мн з Галею Са-коли не розмовлял-не пропонував мені-до антирадянської-ції. Не живу, що м-систи Самійлик да-заня, нібито ми не-во бесідували на-ські теми... (Тепер-ви для припущенн-це — зловісні виг-янова. — Б. С.).-рі нас цікавило не-особисте життя, а-ку ми не згадувал-Працівник КДБ-обставин арешту-ця, який наобо-зничити компроме-паперні і втекти. Е-демо поняття, у-участь в арешті т-цього вчителя. Вони-ли, що Канавєць-спроб тикати ч-паперя не робив. І-го, ніяких докумен-цей енкавєєсівців-брали. Отже, й тут-авділ».

І так далі. З'ясу-нож, що зібрані в-мах протоколи доп-гато інших докуме-оригіналами. Це-ні, дописані, тобто-ковані копії.

СПІРАЛІ
ВІТКАМИ ДО
У результаті тр-ревірки відомої чит-ви Генерального-СРСР О. Я. Сухар-висновку, що «вир-вого трибуналу і м-касаційної інстанції-шенні щодо всіх з-є незаконними». П-хового суду СРС-березня 1990 року-його протест і уха-

РОЗПОВІДЬ ПРО СТВОРЕННЯ ПАРТІЇ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ КП(б)У, ЩО ЗАВЕРШИЛАСЯ ТРАГЕДИЄЮ

Виния також сумнів: чи справді під час обшуку Канавєць намагався знищити паперні і втекти? Навіщо було хлопцеві вдаватися до такого відчайдушного кроку? Чи далеко втечеш, коли за тобою слідує НКВС?

Ну, а в усьому іншому — начебто цілком вірогідна картина.

ДОЛІ ЗАСУДЖЕНИХ

Тепер, через півстоліття після згаданих подій, ми з допомогою М. Стецюка маємо можливість дізнатися у свідків, що знали засуджених особисто, якими були насправді ці молоді люди.

Ю. Дусь, за словами людини, яка його добре знала, був великим фантазером. Він завжди носився з нереалістичними ідеями, здебільшого політичного спрямування. Досить сказати, що після закінчення чутувського технікуму, влаштувавшись на роботу в один з радгоспів Поволжя, Юрій висловив на засіданні парткому таке: «Я й до цього часу не згодний з політикою партії та Радянської влади. Товариш Сталін для мене зовсім не авторитет. Для мене він не існує...».

На ту пору це були справді надто сміливі слова. Зрозуміло, що людина з такими поглядами не могла не вистріти в якусь історію. Так і трапилося... З перших днів перебування в «Північсхідтаборі» Магаданської області Ю. Дусь теж не кращим чином себе зарекомендував: працював погано, «проводив агітацію серед чєсно працюючих в'язнів. 16 листопада 1941 року здійснів втечу. 8 грудня цього ж року зарєстровано смерть Пономарьова Василя Петровича, 1918 року народження. Похований на відстані півтора кілометра від творору...».

В чому річ? Звідки взявся якийсь Пономарьов? В акті від 8 грудня знаходимо: «в могилу заглиблени два метри покладені головою на схід, руки сикладено на груди, очі закриті, одягнений у нижню білизну, голову поирито білизняним шматтям, причеплено бирку з установчими даними». А от наразі й розгадка тємниці: за до-

Дусь. 24 вересня 1939 року був переведений на важку працю. А потім... У долині річки Чай-Ур'я на відстані півкілометра від трєси та табору ув'язнені випадково знайшли зека, що повисівся. Щоб цей випадок не псував загальної позитивної картини, в медичних документах записали: параліч серця. Один в'язень, який був з Демиденком кілька останніх годин, розповів: «Перед своїм удушенням він казав, що був у пома (помічник лікаря Б. С.), скаржився на дисентерію та сліпоту, але той нічим йому не допоміг, навіть не прийняв. Після роботи, коли мене підвели до трупа мерця, я пізнав у ньому Демиденка». І було на день смерті йому 23 роки...

Галині Самійлик випала не менш трагічна доля. Дусь казав про неї на суді: «Це мо-лода дівчина, яка весь час про щось мріяла й чогось шукала. Використавши її особисту приязнь до мене, я завербував її в організацію».

Як і всі члєни підпільної партії, вона відбувала покарання на Сході країни. Виконувала обов'язки фєльдшєра. Її чоловіка на ту пору звільнили з-під стражі, бо з'ясувалося, що ні в чому не винен. Він і далі мешкав у Києві. Подружжя листувалося, вибудовуючи в мріях спільне майбутнє, вжє 22 грудня 1941 року Самійлик ма-ла вийти на волю. Проте сі-мейне щастя не склалося. Принаймні з двох причин. 15 січня 1941 року Галина народила другу дочку. Хоч, правду мовити, ні в чому во-на перед Стойковим не завинила, бо не належала собі. Закони табірної життя дуже відрізняються від законів нормального людського суспільства.

Олександр Канавєць був зовсім не таким, як його змальовує Шубняков. Це був хлопець із запальним характером, але школярів не бив і ставати терористом не збирався. Отже, те, що він показав на себе, є «вбитою» неправдою. Канавця теж спіткав трагічний кінець. Він помер 10 березня 1943 року в «Антобтаборі», не витримавши нєлюдських умов існування. І було йому на ту пору 27 років.

О. Мамченко-Дусь померла 14 жовтня 1948 року. Її провиня полягала лише в тому, що вона не донесла на свого сина, якого помилково вважали винним.

Далі про кінець життя Олександра Постоева суперечливі. Свідок Беліська, яка разом з ним завершувала навчання в університеті, пам'ятає, що Постоев ніяк не переймався клопотом після арешту Дуся, наче це його зовсім не обходило. Під час окупації Києва вона випадково зустріла свого однокласника біля бірки праці. Тоді Постоев сказав, що працює перекладачем у німців. Уже по війні дізналася, що він начебто помер від голоду в окупованому місті. За іншими даними, Постоев відступив разом з окупантами.

Тепер ми знаємо: втершись у довір'я Ю. Дуся та інших члєнів організації, О. Постоев гарно зіграв свою підду роль, надіславши Шубнякову одинадцять листів. Оригіналів цих повідомлень, на жаль, я не бачив, але їхній зміст викладено в одній з доповідних. Постоев розповідає про умонастрої Ю. Дуся, Ф. Рябоконя та О. Канавця. Між іншим, нічого кримінального в діях цих молодих людей нишпорка не відкрив. Вони

інакше, вжє один з шести засуджених, Ф. Рябоконь, залишився в живих. М. Стецюк його розшунав в Ярославлі.

Фєогност замолodu був бо-йовим хлопцем. До того ж мав нестримного язика. Але був дуже далекий від антирадянської пропаганди, яку йому приписував Шубняков. У 1988 році, вжє ка схилі літ, коли табори тв засланця зосталися позаду, Фєогноста Івановича ознайомили з матеріалами справи. Звідти Рябоконь вичитав, що він начебто проводив антирадянську обробку учнів ніжинського технікуму, рвав портрети керівників партії та уряду (нав'язлива ідея енкавєєсівців тих років. — Б. С.), був антисе-мітом. Адже насправді нічого цього не було. Спотворив Шубняков і познання щодо характеру розмов Рябоконя з Дусем, внісши до протоколу, ніби їхня організація стави-ла за мету знищення Радянської влади на Україні шляхом збройного повстання, терору та диверсій, виділення рєспубліки з СРСР і т. ін.

Ф. Рябоконь засвідчєв: «Складав протокол, Шубняков тоді попередив: якщо я не підпишу по-доброму, то доведеться підписати по-поганому. І я підписав... На суді я зустрів Самійлик. Вона розплакалася, сказавши, що була змушена звести на мене наклеп... Показання про наявність осередків у пєдінституті, університеті, залізничній школі, в також про поїздки Старицького до Полтави (нібито для встановлення зв'язу з місцевим підпіллям) я не підтверджую. Вони вигадані слідчим».

Для більш повної характеристики слідчого з далекого 1938 року наведемо уривок з недавнього допиту Рябоконя:

Запитання: Чи підтверджує ви показання про те, що Дусь вас повідомив про наявність в організації коштєв і зброї, які будуть використані для боротьби з Радянською владою, фотообладнання, призначеного для виготовлення антирадянських листівок і брошур, чи планува-лося розповсюдження цих

[illegible]

О. Мамченко-Дуде померла 14 жовтня 1946 року. Протягом поглядала лише в тому, що вона не донесла на свого сина, якого помилково звинувачували в екстремістстві.

Дані про кінець життя Олександри Постова були з'ясувалися. Свійок Бездісний

ЧЕН еквівалентні взагалі не брали. Отже, й тут фальсифікація.

І так далі. З'ясувалося також, що зібрані в двох томах протоколи допитів та багатьох інших документів не є оригіналами. Це виправдані, дописані, тобто сфальсифіковані документи.

Робочий запис до «Силина» прокотил. Чубків говорив, попередив, януло, я

Дуже багато всім нам казали, що це порочення, що того, щоб розвиток такого суспільства знову спричинуватиме до нудьги, до любові й лютності.

І ще один, тепер уже остаточно висновковий. Давно немає

чому пахучу моретні було ревілітовано людей, які залишилися навіки молодими.

Тепер ми знаємо: втерпівся у довір'я Ю. Дуся та інших членів організації, О. Постоєв так само, як і інші, виконав свою місію, ядасяшину Шубякувою одиннадцять листів. Організація цих повідомлень, на жаль, я не бачив, але їхній зміст виглядає в одній з доповіді. Постоєв розповідає про ухиляння Ю. Дуся, О. Постоєва та О. Навади. Ми не бачили нічого кримінального в діях цих молодих людей кіншорка не відкрив. Вони

дистинкційовий характер листів слідчого з далнього 1938 року наведено уривок з недавнього допиту Рабоновича:

«Запитання: Чи підтверджує ви показання про те, що Дуся вас повідомив про кимівність в організації комитет 1 зброї, які будуть анорікристи для боротьби з Радянською владою, фотобудівання, призначеного для виготовлення антурадистичних листів? І брошур, які планува-
ло розповсюдження цих

Борис СИДОРЕНКО

Стає журналістом. Перша газета «Радянська Воля» в Закарпатті. Він працює на сесію. Потім був керівником працівником. Згодом Радянська Воля утримується. З часом знову повернувся до газети. Що-го раз до «Радянської України».

В «Радянській Україні» працює. Має власні книжки. Отримав роман виступає на Генеральній прав людини.

Тепер ми знаємо: втерпівся у довір'я Ю. Дуся та інших членів організації, О. Постоєв так само, як і інші, виконав свою місію, ядасяшину Шубякувою одиннадцять листів. Організація цих повідомлень, на жаль, я не бачив, але їхній зміст виглядає в одній з доповіді. Постоєв розповідає про ухиляння Ю. Дуся, О. Постоєва та О. Навади. Ми не бачили нічого кримінального в діях цих молодих людей кіншорка не відкрив. Вони

дистинкційовий характер листів слідчого з далнього 1938 року наведено уривок з недавнього допиту Рабоновича:

«Запитання: Чи підтверджує ви показання про те, що Дуся вас повідомив про кимівність в організації комитет 1 зброї, які будуть анорікристи для боротьби з Радянською владою, фотобудівання, призначеного для виготовлення антурадистичних листів? І брошур, які планува-
ло розповсюдження цих

Борис СИДОРЕНКО

Стає журналістом. Перша газета «Радянська Воля» в Закарпатті. Він працює на сесію. Потім був керівником працівником. Згодом Радянська Воля утримується. З часом знову повернувся до газети. Що-го рази до «Радянської України».

В «Радянській Україні» працює. Має власні книжки. Отримав роман виступає на Генеральній прав людини.

ГОЛОС України 3 січня 1991 року. № 2

Хокей

Наш хокей майже ніколи тому пішов на традиційні річкові халяви, завершивши перший етап чемпіонату країни. Вільність, клуби перемістилися на міжнародну халяву. Не став винятком і київський «Сокол», який, нагадаю, на проміжній фініш приїхав восьмим.

Український клуб побував із виїздовими відпочинками в Словаччину. Одразу зауважу, що наші хокеїсти поїхали до своїх давніх друзів — хокеїстів «Слована», які в найкраще, головне, не перестали, головне, тренер Анастолій Богданов (як консультант) і двоє хокеїстів Валерій Шпрівел і Анастолій Наїда посилювали в ті ж дні воскресіння «Хімік».

Найкращий бомбардир літ (22 записаних шайб і 12 голів за період) Раміс Юлдашев був виключений до першої збірної Радянського Союзу для участі в турнірі «Навеса». Це довело його готуватися до чемпіонату світу серед юніорів, який приймали новозаписані Канади: захисник Олександр Микитин та форвард Валентин Олександров.

Нарешті, один з найкращих українських нападаючих Дмитро Христин підписав контракт з клубом НХЛ «Вашингтон Кепіталс» і вирушив до столиці Сполучених Штатів.

Це було, так би мовити, «примирення атрагії». Але не обійшлося й без прикрих. Не одужав після важкої травми надій Олександров. З різних причин не змогли з'явитися на мід Валерій Богданов, Олег Бурханов та Едуард Валудин.

Помилки? Це — майже ціла команда. Отож, на місці відбувся великий переселенський процес з київського ЦВВСМ. Було серед них і юний захисник Олег Полноков, кожному під час словацького туру «Сокол» виконавості 17 років. Але хлопчик виявив себе справжнім мучником. Втім, про це дещо пізніше.

Зі «Слованом» гості зустрілися лише в завершальний день перебування на словацькій землі. Річ у тім, що браїславський хокеїст у цей же час брав участь у міжнародному турнірі в Мюнхені. Але ніяким сумарно не довелось. На комфортабельному автобусі браїславський клуб, яким керував симпатичний, веселюлий Емил Мишовець, набуло бачення фразою якого була «Вітання з міста Зволена. Там українські спортсмени тривалий час зграїли товариство з командою ЗТН, яка виступає в Народній Словацькій лізі (це, як в СРСР — перша).

Хоч господарі й чинили опір гостям, протягом тривалого часу — все ж давши великий клас розважати — 6:0 (0:0, 2:0, 6:0). Шайби забили — Савчинський, Нученко (два), Нуканішвілі (два), Сидоров, Лубкин і Сидоров.

Потім була повернення до Браїслава, кілька днів тривав і, як ніщо, «Слова-

на» з «Соколом». А проходила вона на гостроосвітлених сценах і в галілеї (їх збрало більше тисячі). І хокеїсти слованської команди були буквально приголомшені, коли на четвертій хвилині ніяк поведи перед — 2:0 (від-

могла «Сокол» розпрямити іррадіація в чудовий хокей. По два рази відзначилися в різні дні Лубкин, а ще в Савчинський. У відступку — перемогли перемога «Сокол» — 8:4. Користуватися їм про те, що хокеїсти ніяк не могли, ані виголосили слова Сидора, парирувати наш воротар однієїмий чемпіон Віталій Самойлов.

Ну, а юний Полноковник, про якого ми вже згадували, так «прійняв» на слованський приїзд арменського форварда господаря Матюліна,

зустріч. Широ й радо вітав князь Юзеф Буковинський — у минулому графів «Смола» і збірної ЧСФР. Він приїждо додому на кілька днів з Італії, де працює тренером, але зазвичай час, щоб побувати на тренуванні «Сокол», погодився зі старими приятелями.

Слова чужинності були сказані й на адресу тренерів, а найдовішніми зі Зволени — Павла Вакача та Ладислава Паціяна. Обидва з особливим приязню поставилися до тренерів, які виступали в команді з Ниса, і це не дивно, бо акційна цих фахівців вже не один рік товаришували з хокеїстами в СЮДІОПР «Сокол» (Нале), яких готує Вячеслав Соколов. До речі, минулої весни юні князі побували в Чехословаччині, де їм виграли представницький міжнародний турнір.

Наступного дня після матчів з ЗТН хокеїсти «Сокол» провели тренування на льоду місцевого «Зимового стадіону». І от до тренерів князя Олександра Федорова підійшов високий юнак, який знову дуже нагадував відомого форварда НХЛ Уейна Гретцкі. Робін Гомець (це про нього йшлося) попросив Олександра Михайловича дозволу погратися з його хлопцями. Робін приїждо до Зволени з Чехії, куди його батьки — словани за походженням — вихили свого часу і Н. Нагадаю матеріально й різну до допомоги словани, впріки, легендарний професійний хокеїст (танок словани) Стен Микита. Так от, тато Робіна — бізнесмен, торгує в Європі автомобілями. Сам князь кохався в хокеї, грав у молодильний збірній Канади. А торік приїждо до ЧСФР на честь комбінатний тур. Це ставлення триває.

Гомець, який чудово катється, відмінно володіє ключом, швидко акашав сильному мому з гравишми «Сокол». Завершилися заняття і Робін сказав мені:

— Я дуже щасливий, що перебуваю в такому знаменитому турі. Український клуб користується високою міжнародною репутацією, тому я маю велику честь від співного тренування, дістаю високу насолоду...

Планувалися ще одна зустріч, але вона, на жаль, не відбулася. В наступному сезоні в складі «Слована» виступуватимуть колишні нападоючі «Сокол» Геннадій Котенко і Олег Мурдов. Але наш підліток з князя в ті дні розійшовся. Через термінал справи обоє гравиш поїхали до «Слова».

— Ну, а тепер «Сокол» наперед, збрив докипи найкращим гравиш, бере участь у міжнародних змаганнях у Німеччині та Швейцарії. Втім, це вже інша розмова.

ВІКТОР БРАНИЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України». Браїслав — Зволена — Нів.

СЛОВАЦЬКІ МАРШРУТИ «СОКОЛА»

НА ФОТО: хокеїсти київського «Сокол» виступають на матчах між Чехо-Словаччиною, який лідер атак, найкращий бомбардир першого етапу чемпіонату СРСР Раміс Юлдашев у складі збірної Радянського Союзу брав участь у міжнародному турнірі «Навеса» в Москві і став його переможцем. А це князь веда боротьбу з командою Стадло БРС-ТОМ.

значились Нубабухов і Сидоров). Але поступово господарі й оптимізм, зривалися рахунок, а на 28-й хвилині поєдику — 4:21.

Щоправда, під кінець другого періоду Сидорову вдалося спорити відставання. Однан на останню перерву ніяк йшли з опущеними головами.

У роздягальні відбувалися чоловіча розмова, яка допо-

могла зброшувати в повітрі кілька мультів, з повагою подивився на молодого суперника. До речі, Матюліна тільки повернувся до відного міста після трьох років виступів у відомому «Едмонтон Ойлерс» та сезони, проведений з канадським клубом НХЛ — «Квебек Нордікс».

Сталося під час турне й чимало цікавих та приміжних

НАШІ В НХЛ

В НХЛ виступає чимало наших хокеїстів, і інтерес до чемпіонату цієї канадо-американської ліги у нас особливий. Вше шість матчів зіграв за «Вашингтон Найтс» наш хокеїст Дмитро Христин. На його рахунок дві записані шайби. Одику з них він провів у ворота «Мейн Нордікс». Як мав, а як не мав, Дмитро Христин — 3:4. Персоніфікація «Голосу України» розповідає з Катериною Христин — Анатолієм Федоровичем, що це за турнір.

— Дмитро, зазвичай, вже приїждо в новолу на тренування в новолу на тренування. До речі, вони знаходяться в неможливі від помешкання в Нью-Йорку, який знає Михайла Татарникова, який «грав» у «Вашингтоні».

А ось новобранця агітація — це Христин і Федорович. А ось новобранця агітація — це Христин і Федорович.

вний нещодавно віт із свого клубу, дістаю довіду виступати за «Торонто Мейн Лейз». В повідомленнях про «Торонто» і його клуб виступає наш хокеїст — «Сокол». А від його головного тренера Анатолія Богданова діставмо неможливі відомості про те, чи справді, київський хокеїст вийде в новолу за «Торонто Мейн Лейз».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ

БРАНИЦЬКИЙ Віктор Петрович — спортивний оглядач. 1948 року народився. У 1974 році закінчив факультет журналістики Київського державного університету Ім'яні Т. Г. Шевченка. Працював у «Спортивній газеті», «Молодий гравець», «Київській правді», постійно в «Советському спорті» і тожчасно на зброї. Член правління Асоціації спортивних журналістів СРСР.

ПОГОДА

Як повідомили кореспонденти газети «Голос України» в Україні, сьомого січня, 3-4 січня в Україні утримуватиметься тепла погода, часом дощ та морозні сніги. Місцями вітер піднято-завірює та завірює, 5 — 10 метрів за секунду.

Температура вдень 0-6 градусів тепла, вночі до 10 градусів, вночі від 1 градуса морозу до 5 градусів тепла.

По Києву та області сьомого вдень часом опаді, ані піднято-завірює, 3-10 метрів за секунду. Температура 0-3 градусів тепла.

НАД МОРЕМ ПРАЦЮВАТИ:

Автор матеріалу: Леонід Падлюк.

Оформлення: Володимир Мейснер.

Випускний: Леонід Кіслюк.

Бригада коректорів: Лесь Олександр, Галина Адамчик, Валентина Лисенко, Катерина Ортегас, Ольга Носовська.

Верстальники: Анатолій Абрамчук, Тетяна Балаш, Алла Буданова, Марія Савченко, Ольга Вадюк, Сергій Савченко.

Ліногравці: Тетяна Мухомова, Валентина Яковлєва.

Одрина Лилия Корбінат Друку відзначити «Радіо України», 252047, Київ-47, просять Переказу, 50. Індекс 60953.

Тираж 172.500.

Періодичність випуску: раз на тиждень, 68 коп.

Зам. 05815.

Модернізація до Другу з 17.48.

За графіком — 17.48.